

KOMIKS 1900 - 1950
ČESKO vs SVĚT
OBSAH vs FORMA

J. Holíš

Úvod

Tato příručka nabízí základní pohled do komiksové tvorby první poloviny 20. století.

Obsahuje medailony nejvýznamnějších světových i domácích komiksových tvůrců s ukázkami jejich děl.

Zabývá se otázkami historie a vývoje komiksu.

Řeší otázku dvou elementárních autorských přístupů ke komiksové tvorbě: Zaměření na obsah nebo formu.

Nabízí četný obrazový doprovod. Kromě ukázek jsou k dispozici originály v sekci Obrazové přílohy.

Cílem příručky je přiblížit zrod a vývoj českého komiksu zejména mladým lidem, studentům a všem ostatním, kteří preferují volnější a zábavnější cestu za poznáním.

Věřím, že se jedná o přístupnou a srozumitelnou publikaci pro všechny zájemce o komiksovou historii.

Doufám, že v ní najdete, co potřebujete, a že Vám poslouží jako odrazový můstek k rozsáhlejším dílům, která se problematikou komiksu zabývají hlouběji.

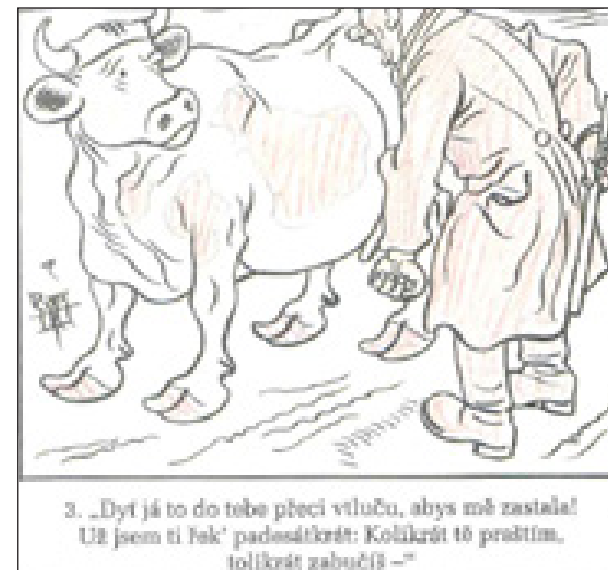
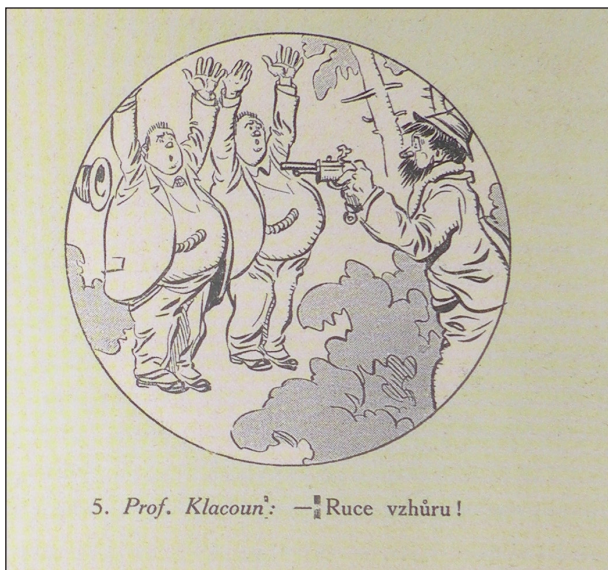
J. Holiš

Komiksová historie

Historie moderního komiksu

Moderní komiks procházel jako samostatné médium dlouhodobým vývojem u nás i ve světě. V naší zemi se ze začátku primárně hledala výsledná podoba komiksu a experimentovalo se s jeho formou. (o.1) Přední zahraniční tvůrci měli už z kraje dvacátého století v těchto představách poměrně jasno a věnovali se spíše posouvání hranic směrem k vlastní představě ideálu. (o.2) Český komiks se nejčastěji přiklání k podobě komentovaného obrazového seriálu. (o.3)

Popularita komiksů postupně rostla po celém světě, zároveň se začala prosazovat západní forma. Srovnáním českých a světových komiksových tvůrců si uvědomíme, že měli všude po světě podobné cíle: Co nejlépe vyprávět, co nejvíce zaujmout formální stránkou, nebo skloubit obojí. Výsledná podoba českého a světového komiksu se přesto lišila - ten český měl textově náročnější čtenáře, což se dlouhodobě odráželo na jeho výsledné formě.

Český komiks

Josef Lada

* 17. 12. 1887

† 14. 12. 1957

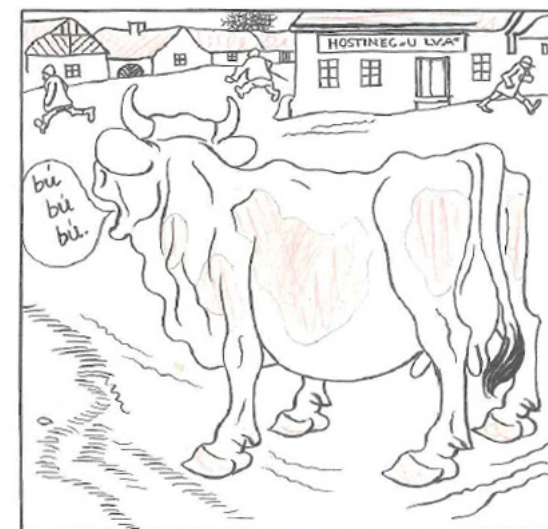
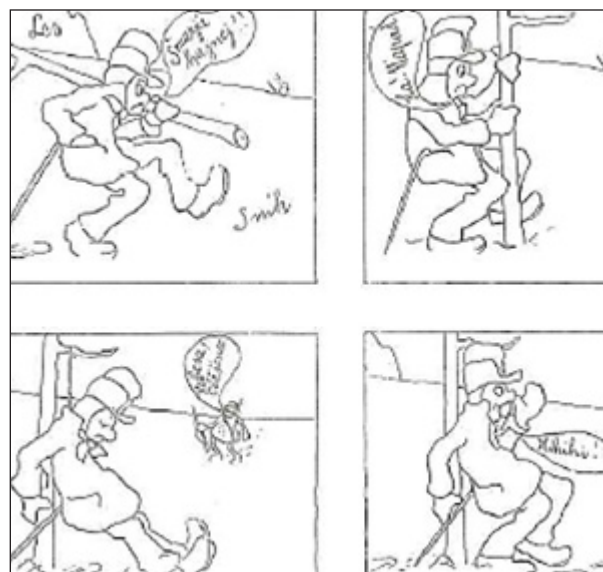
Narodil se v Hrusicích, vesničce nedaleko Prahy. Vyučil se jako malíř pokojů. Na umělecko-průmyslovou školu se dostal až napotřetí. Nikdy ji nedokončil, takže zůstal z větší části samoukem - přesto se stal národním umělcem. Kromě komiksů se věnoval ilustracím, malbě, literární tvorbě nebo scénografii.

Dlouho hledal vlastní styl, podle jeho prvních publikovaných kreseb byste ho těžko poznali. (o.1)

Byl jedním z průkopníků moderní podoby komiksu. (o.2)

Od začátku se zaměřoval hlavně na vyprávění příběhů, přesto se podílel i na formování podoby českého komiksu.

Často k tomu používal personifikovaná zvířata a motivy venkova. (o.3)

7. Kráva svědomitě odbučela tři.

Karel Štroff

* 28. 10. 1881

† 12. 6. 1929

Vystudoval Umprum a AVU.

Studoval i akademii v Mnichově.

Oproti Ladovu venkovanství zastával akademické hodnoty.

Publikoval už v průběhu studia.

Experimentoval s komiksovou formou. Ať už specifickou kompozicí, nebo neobvyklým užíváním barev.

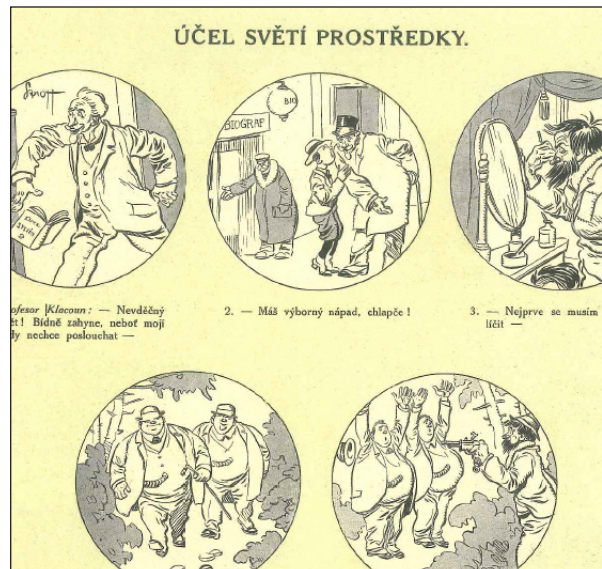
(o.1)

Jindy experimentoval s tvary a rozmístěním jednotlivých obrazových bloků.

Často užíval jednoduché příběhy a humor.

Pravděpodobně inspiroval Ladu v progresivnějších komiksových postupech.

Panovala mezi nimi rivalita.

René Klapač

* 4. 5. 1905

† 14. 11. 1980

Český malíř, ilustrátor, karikaturista.

Vyrůstal ve Spojených státech, vystudoval grafickou školu, po návratu do Česka také Umprum.

V Česku působil jako ilustrátor s přestávkami skoro 20 let.

Po převratu v roce 1948 emigroval do Ameriky.

Byl předním českým ilustrátorem dětských komiksových časopisů, např. Mladý zpravodaj nebo Punťa. (o.1)

Kromě tvorby pro děti se věnoval reklamním seriálům. (o.2)

Měl výrazný autorský styl - práce s barvami, pozadím, symboly, nebo bublinami. (o.3)

Byl průkopníkem západní komiksové formy.

Inspiroval mladé vycházející tvůrce.

Ondřej Sekora

* 25. 9. 1899

† 4. 7. 1967

Byl spisovatelem, tvůrcem ilustrací a komiksů. Studoval práva, která nedokončil, později soukromě navštěvoval Vysokou školu umělecko-průmyslovou. Dlouhodobě pracoval ve sportovní redakci Lidových novin. Později vedl i dětskou rubriku. Byl to podobný všeměhl jako Ferda Mravenec.

Často a rád používal ve své tvorbě vracející se hrdiny, ať už to byl Pan Broušek, pejsek Voříšek (o.1), nebo dvojice Hnát a Patrčka. (o.2) Pro tyto seriály byl typický jednoduchý styl a krátké humorné příběhy. Roku 1933 vymyslel legendárního Ferdu Mravence. (o.3) Ten vycházel s přestávkami skoro 20 let, později knižně s doprovodnými ilustracemi. Ferda je oblíbený dodnes, protože byl Sekora vynikající vypravěč a jeho příběhy jsou nadčasové.

Jaroslav Foglar

* 6. 7. 1907

† 23. 1. 1999

Původem z Prahy, publicista, redaktor, spisovatel, komiksový scénárista. Odmaturoval na obchodní škole, už v průběhu studia měl tvůrčí tendence. Spolupracoval s vydavatelstvím Melantrich. Vytvořil časopis Mladý hlasatel, byl jeho redaktor. Po většinu života byl vedle tvorby skautským vedoucím.

V Mladém hlasateli začal pod jeho taktovkou od roku 1938 vycházet seriál Rychlé šípy (o.1-3), ke kterému psal po celou dobu vzniku scénáře.

Až do roku 1948 vytvořil ve spolupráci s kreslířem Janem Fischerem přes 200 pokračování. Od prvního dílu vynikaly skvělou formou, ale hlavně propracovaným, dlouhodobě plánovaným a pozvolně vyprávěným příběhem. Epičnost měl v sobě Foglar zakoreněnou, věnoval se i literární tvorbě pro mládež.

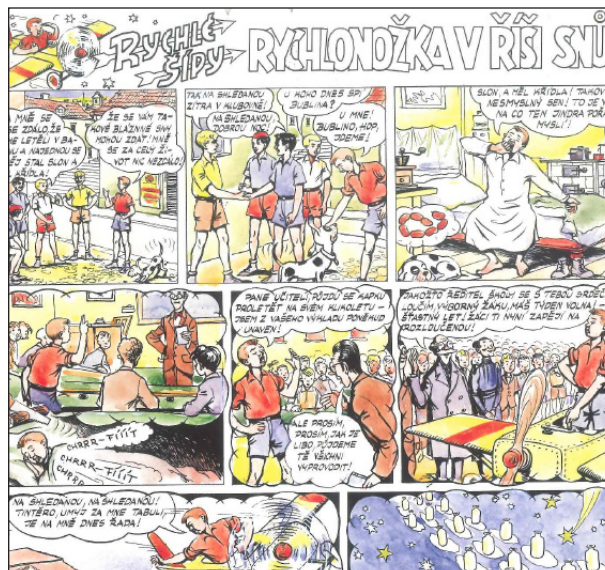
Jan Fischer

* 22. 1. 1907

† 8. 1. 1960

Narodil se v Praze, studoval práva, během studií působil v Paříži, kde se věnoval umění. Práci v právní oblasti se věnoval krátce, zanedlouho vycestoval do Anglie, kde začal pracovat jako ilustrátor. Po návratu spolupracoval s tiskovým domem Melantrich, kde navázal spolupráci s J. Foglarem.

Než se stal kreslířem Rychlých šípů, neměl s tvorbou komiksů skoro žádné zkušenosti, věnoval se převážně klasickým ilustracím. O to impozantněji působí jeho umělecký styl, který byl od samého začátku velice svižný (o.1), dynamický a skvěle se doplňoval s Foglarovými dějovými příběhy. Fischer měl skvělý cit pro načasování a pro detail. Velice moderní je i formát celého komiksu, jeho variabilní záhlaví (o.2), kompozice bloků, nebo škála barev. (o.3)

Světový komiks

Winsor McCay

* 26. 9. 1869

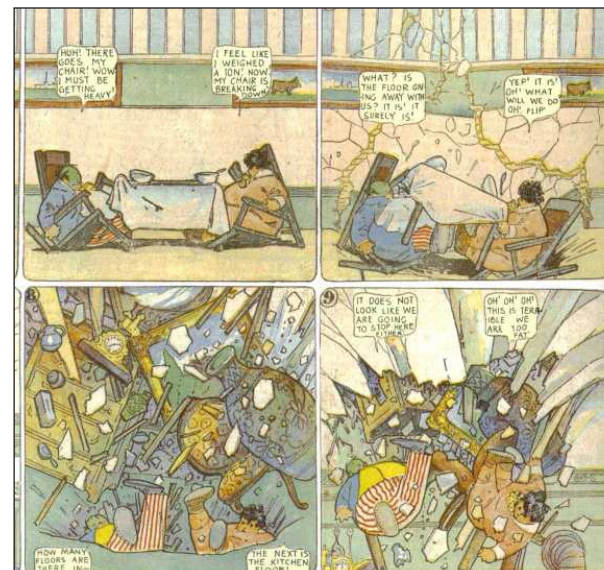
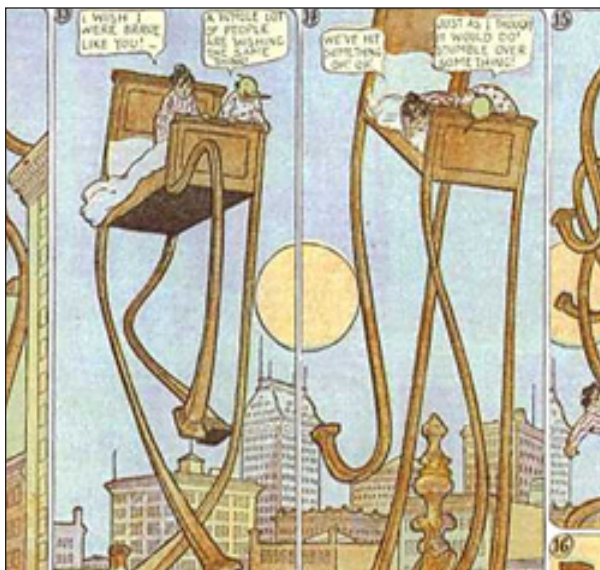
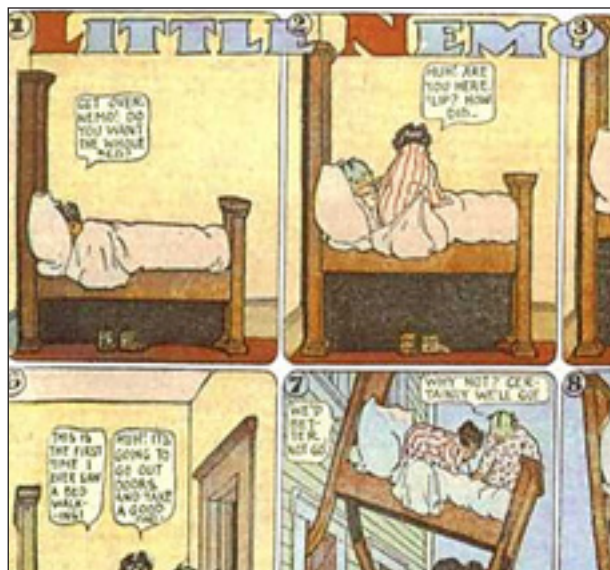
† 26. 7. 1934

Ilustrátor a významný komiksový průkopník, původem z Michiganu. Označován za jednoho z otců zakladatelů amerického novinového stripu. Z většiny to byl samouk. Prodával portréty a plakáty, než se prosadil jako ilustrátor. Věnoval se tvorbě pro děti a mládež. Tvořil animované filmy.

Jeho nejzajímavějším komiksovým seriálem byl cyklus Malý Nemo v Dřímkově. (o.1)

Prokázal při něm nekonečnou tvůrčí fantazii a originalitu. (o.2)

Jeho umělecký styl a práce s komiksovou formou naprosto předčila svou dobu. Flexibilně přizpůsoboval kompozici k co nejsilnějšímu čtenářskému zážitku, tedy výtečně zachycoval pohyby a akci ve blocích a vynalézavě pracoval s prostorem a časem. (o.3)

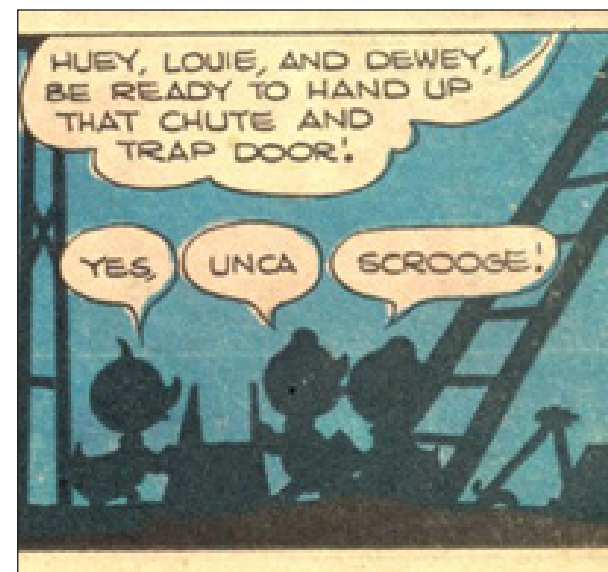
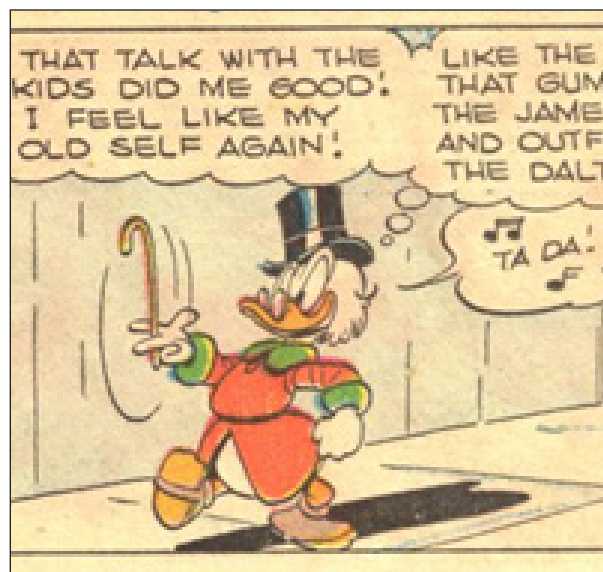
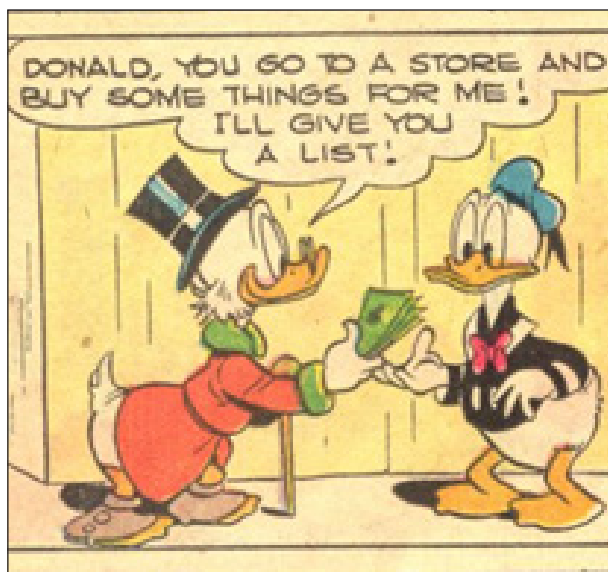
Carl Barks

* 27. 3. 1901

† 25. 8. 2000

Narodil se v Oregonu, ale rodina se často stěhovala. Kreslení bral v mládí jako koníček, je rovněž samoukem. Po studiu se rozhodl věnovat ilustracím na stálo. V roce 1935 začal pracovat pro Walta Disneyho. Dopracoval se až na scénáristu, ale pro nemoc studio opustil. Dálkově kreslil příběhy Kačera Donalda.

Příběhům Kačera Donalda se věnoval až do svého odchodu do penze. Právě díky němu je Donald dodnes tak populárním seriálem. Vymyslel například postavu Strýčka Skrblíka a celkově donaldovský vesmír výrazně „zalidnil“. Dlouho musel pracovat pro Disneyho anonymně, přesto byl vnímán jako naprosto geniální vypravěč a uměl naplno využít rozsah sešitového formátu komiksových knih, které už byly tou dobou populární. (o.1-3)

George Herriman

* 22. 8. 1880

† 25. 4. 1944

Původem je z New Orleans, hned po studiích začal pracovat pro noviny jako rytec, postupně začal publikovat první kresby. Několikrát se kvůli ilustracím stěhoval, nakonec se usadil v Los Angeles, jelikož mu tamní vydavatelství nabídlo doživotní smlouvu na tvorbu komiksového seriálu Krazy Kat.

Krazy Kat vycházel neuvěřitelných 31 let. Promítal se v něm společenský i technologický vývoj Spojených států, zatímco autor prozkoumal snad všechny aspekty, které nabízí komiksová forma. Experimentoval s pozadím, kompozicí, vrstvením a skladbou bloků, s jejich návazností, počtem, tvary a rámováním. Kromě grafické formy kreativně užíval i formu vyprávění nebo jazykové prostředky. Krazy Kat byl oceněn jako nejlepší komiks 20. století. (o.1-3)

Will Eisner

* 6. 3. 1917

† 3. 1. 2005

Karikaturista, komiksový tvůrce a průkopník komiksové teorie z New Yorku. Po studiu začal pracovat pro noviny jako karikaturista a tvůrce reklam. Spoluzakladatel studia Eisner-Iger, ve kterém „vyrostla“ řada komiksových tvůrců. Později spolupracoval s armádou a vyučoval sekvenční umění.

Jeho nejúspěšnějším komiksovým seriálem byl superhrdinský *The Spirit*. Ten nastavil laťku pro celý žánr detektivního komiksu spojením temně laděné formy a epického stavění děje s citem pro načasování, gradaci, nepředvídatelné zápletky i napětí. (o.1-2) Typickým prvkem v jeho komiksech bylo používání „splash-pages“, což je označení pro zvětšený úvodní komiksový blok, zpravidla přes celou stránku, který má upoutat čtenáře a vtáhnout ho do děje. (o.3)

Závěr

Textové i obrazové materiály byly použity i v autorově bakalářské práci (2016), jejíž zaměření a pojetí lze vyčíst už z jejího názvu: Historie českého komiksu 1. poloviny 20. století v širších souvislostech.

Příručka má rozšířit poznatky představené v odborném textu a zpřístupnit je širšímu publiku.

Výsledky bádání naznačují, že český i světový komiks se vyvíjel podobně.

V Česku dlouho dominovala forma komentovaného obrazového seriálu. Ve světě vládly bubliny.

Když se dostával tuzemský komiks na vrchol, zbrzdila ho politická situace.

Skoro úplně ho pak zastavil komunistický převrat v roce 1948.

Přesto se postupně prokousal na vrchol popularity.

Základy tohoto postavení byly položeny v době, kterou jsme si zkráceně představili a která i přes počáteční společenskou nechuť a závěrečný politický útlak zformovala moderní podobu české komiksové tvorby.

Zdroje

- GRAVETT, Paul (ed.). 1001 komiksů, které musíte přečíst, než zemřete: [velký průvodce po světě komiksů, grafických románů, stripů a mangy]. 1. vyd. V Praze: Plus, 2013. ISBN 978-80-259-0160-1.
- KRUMML, Milan. Comics: stručné dějiny. 1. české vyd. Praha: Martin Trojan - 3-JAN, c2007. ISBN 978-80-86839-12-7.
- DUNCAN, Randy a Matthew J SMITH. The power of comics: history, form, and culture. Repr. New York: Bloomsbury, 2013. ISBN 978-0-8264-2936-0.
- MCCLOUD, Scott. Understanding comics: the invisible art. 1st ed. New York: William Morrow, 1994.
- PROKÚPEK, Tomáš, Pavel KORÍNEK, Martin FORET a Michal JAREŠ. Dějiny československého komiksu 20. století. Vyd. 1. Praha: Akropolis, 2014. ISBN 978-80-7470-061-3.
- DIESING, Helena. Český komiks 01. poloviny 20. století. Praha: Verzzone, 2011. ISBN 8090454682.
- LADA, Josef, PROKÚPEK, Tomáš (ed.). Nezbedné komiksy: obrázkové seriály z Humoristických listů 1908-1916. 1. vyd. v knižní podobě. V Praze: Plus, 2012. ISBN 978-80-259-0122-9.
- ČESÁLKOVÁ, Lucie, KORÍNEK, Pavel a Tomáš PROKÚPEK (eds.). Signály z neznáma: český komiks 1922-2012. Vyd. 1. V Řevnicích: Arbor vitae, 2012. ISBN 978-80-7467-012-1.
- PROKÚPEK, Tomáš, Aargh! – Výroční speciál, Alphabeta Books, Brno, 2011, str. 9 až 18
- EISNER, Will. Comics and Sequential Art. Vyd. 2. Tamarac, FL, Poorhouse Press, 1995. ISBN 0-9614728-1-2
- DORÉ, Gustave. Historie pittoresque, dramatique et caricaturale de la sainte Rus-sie, Vyd. 1. Paříž, 1854.
- CRAYON, Timothy. The Adventures of Mr. Obadiah Oldbuck. 1. New York: Wilson and Company, 1842.
- MANDYS, Pavel, recenze, 2012, <http://www.iliteratura.cz/Clanek/29439/diesing-helena-cesky-komiks>
- STAJANO, Frank, Carl Barks, [https://www.cl.cam.ac.uk/~fms27/disney/barks/Victorian copy of the Bayeux Tapestry, Reading Borough Council, Berkshire, UK, 2000 – 2014](https://www.cl.cam.ac.uk/~fms27/disney/barks/Victorian%20copy%20of%20the%20Bayeux%20Tapestry,%20Reading%20Borough%20Council,%20Berkshire,%20UK,%202000-2014), <http://www.bayeuxtapestry.org.uk/BayeuxContents.htm>
- BENDERITTER, Thierry, The tomb of Menna, http://www.osirisnet.net/tombes/nobles/menna69/e_menna_07.htm
- CRONIN, Brian, The Sequential Works of William Hogarth, 2008, <http://goodcomics.comicbookresources.com/2008/10/09/william-hogarth-sequential-works/>
- JosefLada.cz s.r.o, Životopis, 2015, <http://www.joseflada.cz/josef-lada/zivotopis/>
- PROKÚPEK, Tomáš, Český komiks jako reklamní médium ve 20. století, 2012, <http://fresh-eye.cz/tomas-prokupek-reklama/2012/03/>
- PROKÚPEK, Tomáš, Český komiks 1. poloviny 20. století: Jak vypadá očekávaná kniha, 2011, <http://www.komiksarium.cz/index.php/2011/12/cesky-komiks-1-poloviny-20-stoleti-jak-vypada-ocekavana-kniha/>
- NOSEK, Václav, Jestřábův životopis, <http://www.rapsach.cz/foglar/zivot.htm>
- NOSEK, Václav, Rychlé šípy, <http://www.rapsach.cz/foglar/sipy.htm>
- Lambiek Comicipedia, Winsor McCay, 2015, <https://www.lambiek.net/artists/m/mccay.htm>
- Lambiek Comicipedia, Carl Barks, 2012, <https://www.lambiek.net/artists/b/barks.htm>
- Lambiek Comicipedia, George Herriman, 2012, <https://www.lambiek.net/artists/h/herriman.htm>
- Lambiek Comicipedia, Will Eisner, 2014, <https://www.lambiek.net/artists/e/eisner.htm>
- „Winsor McCay.“ Encyclopedia of World Biography. 2004. Encyclopedia.com. 2016, <http://www.encyclopedia.com/doc/1G2-3404707855.html>
- CROCKER, Elisabeth, „Some Say it With A Brick“: George Herriman’s Krazy Kat, 2008, <http://www2.iath.virginia.edu/crocker/GUSSONI,Clizia,Biography,2009,http://www.georgeherriman.com/biography.html>
- VADEBONCOEUR, Jim, Carl Barks, 2011, <http://www.bpib.com/illustra2/barks.htm>
- HEINTJES, Tom, The Spirit: The Origin Years #1-4 (Kitchen Sink Press, 1992), <http://www.willeisner.com/biography/1-the-early-years.html>
- CHAVEZ, Zachary, The Comic Strip Library, <http://www.comicstriplibrary.org/>

Obrazové přílohy

He becomes sentimental.

And loves to roam.

His horse bursting with fat, Mr. Oldbuck is obliged to return home on foot.

H

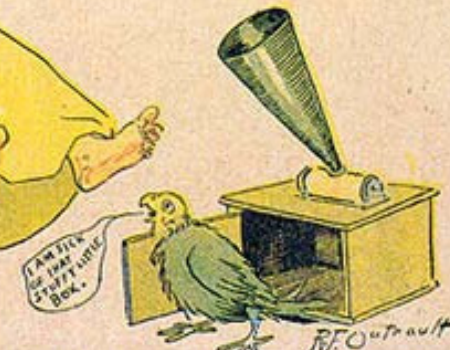
THE YELLOW KID AND HIS NEW PHONOGRAPH.

A Farce, a Comedy and a Tragedy, All In One, Showing How, In Every Case, Murder Will Out, and Virtue Is Its Own Reward.

showed Every Perfection.

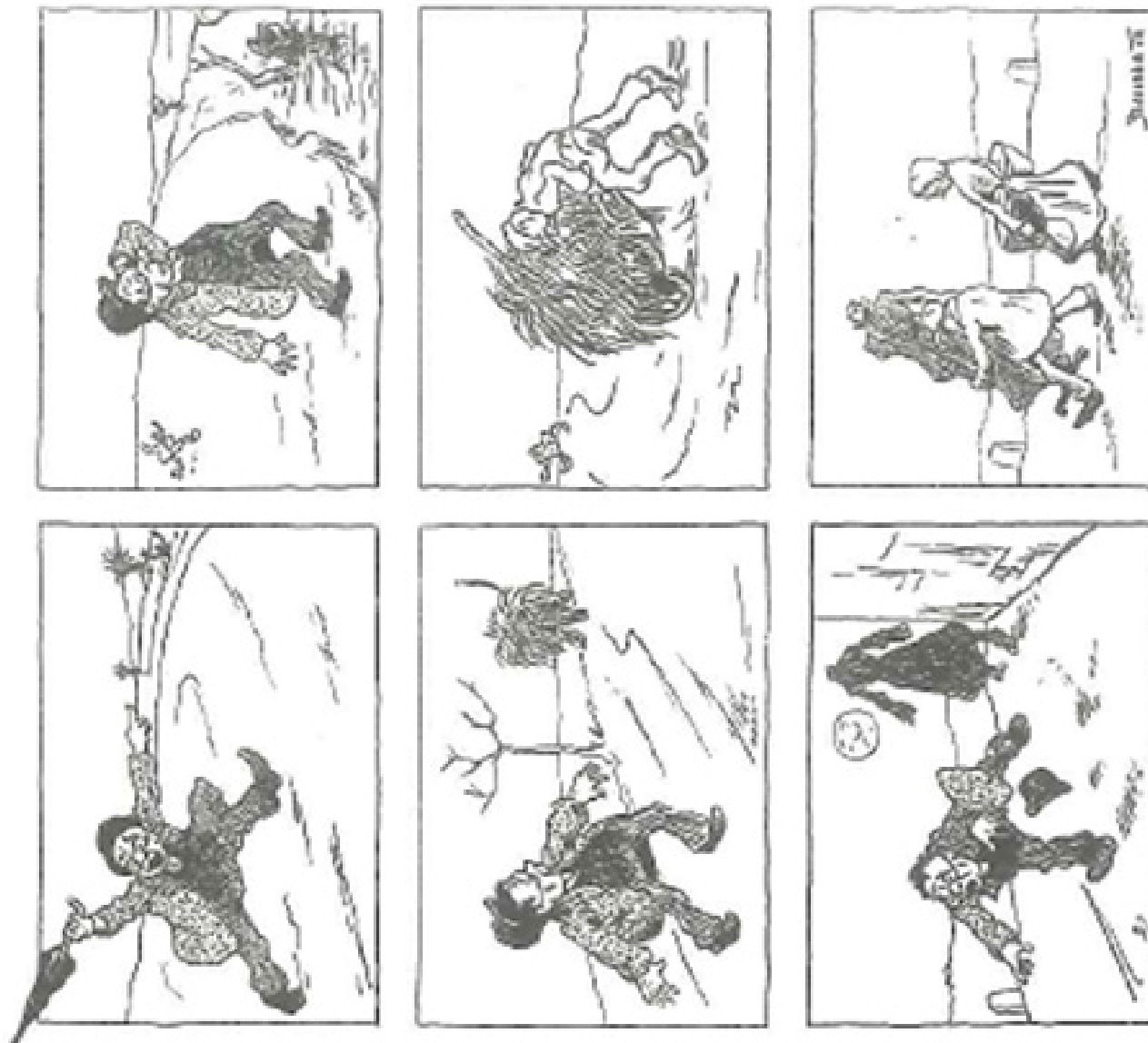
"DONT you think, Mr. Meanitall, that" And dainty little De Koltay tried to her prettiest. "my new evening" returned herself about how its various points beauty. "is the loveliest you r saw?" Meanitall was just-celebrated for every, well-turned comment. Not only, my dear Miss Koltay, is it the handsomest I have ever seen," said, "but" her eyes rounded big bright with anticipa- "it leaves absolute- nothing" is eyes roved here and re in eager ecstasy. "to be desired."

It Was Enough to K Her.

THE Summer had only wanted, had gone for good. The man's wife went to the trunk to get out Winter underclothes. Her men was calm and undisturbed. She was of what was before her. The key turned harsh in the lock, emitting grating sound. It might have been prevalence of the count blow, but all unknown with a careless gesture she lifted the lid. And then a strange thing happened. With a loud cry, the man's wife started back and sank fainting on the floor. The shock had been too much for her. "be things she wanted were all on the top, with in easy reach!!!"

Příhody pana Krátkozrakého.

Příhody pana Krátkozrakého, Josef Lada, 1904, zdroj: Nezbedné komiksy: obrázkové seriály z Humoristických listů 1908-1916

Dobrý nápad nad zlato!

PONOCENSKÁ AFÉRA V ZADNÍM KOKRHÁČOVĚ

1. Ponocný: „Není to nic platné, stará, už mi to troubená mše. Zabýj prave, pilos pryč.“

2. „Co to? Kráva buď? Ta mi hlas zrovna jako moje pumůčka! Sakra, tobě jo nápad.“

3. „Dyt jš do toho přeci vřelbu, abys mě zastala! Už jsem ti tak' pumůčkář! Kolkrát to přestim. tolikrát zabučíš.“

4. „Tak, a toť jš!“

5. A tak vycvičená kráva zastupovala ponocného. Kolkrát ji děna uhodil, tolikrát na návsti zabučela.

6. Až jednou v devět hodin večer křikl se obci opilec: „Tobě je piknej počítáček! Kráva se troula v noci po návsti! Jdeš domů, potvoro!“ A pletchl ji třikrát hoří.

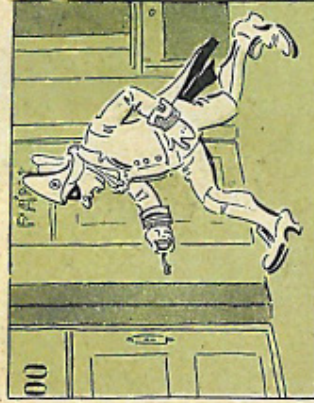
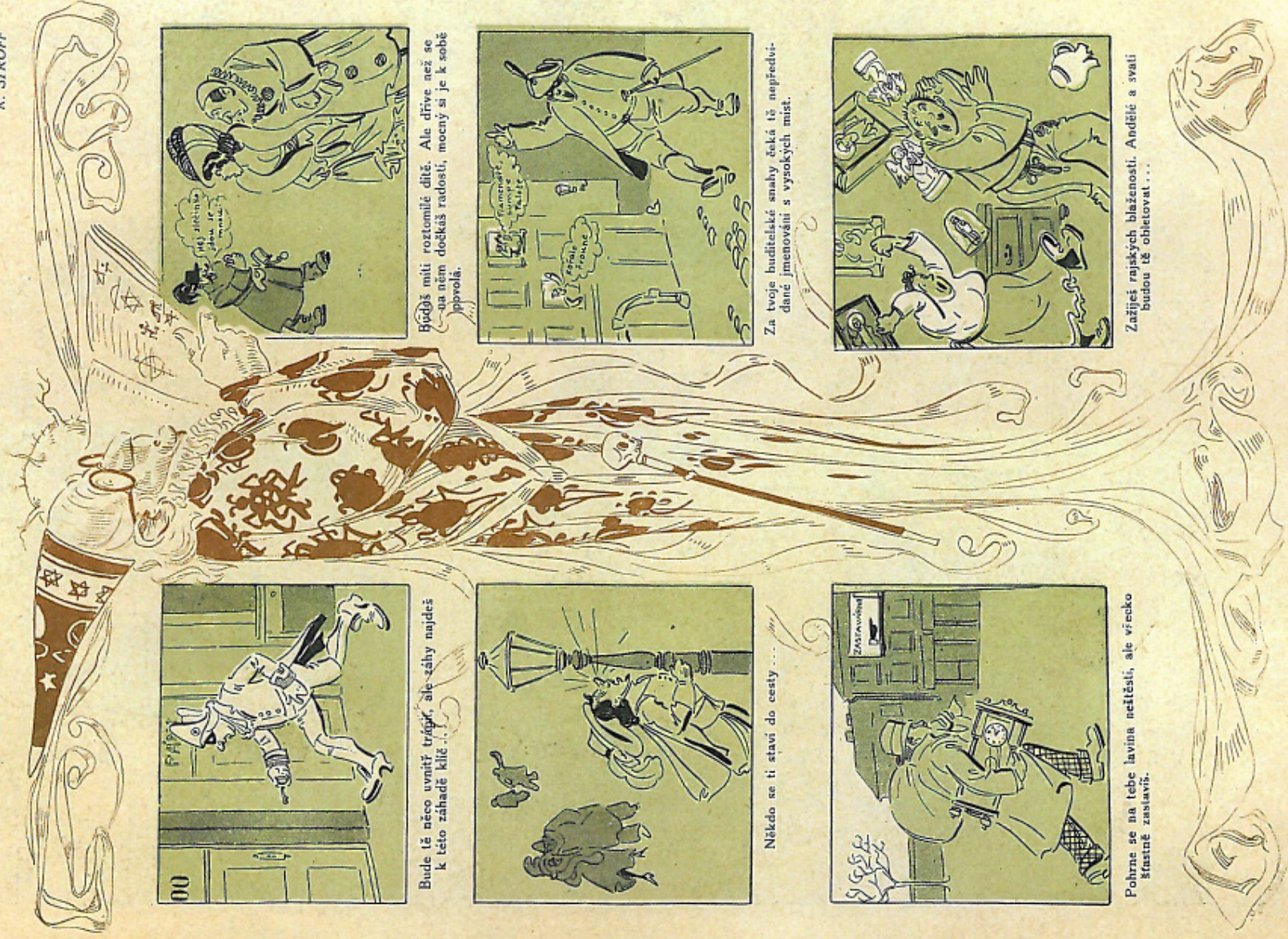
7. Kráva svědomitě odbučela tři.

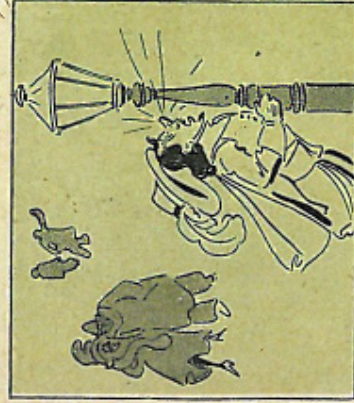
8. Dli těch dob trouhl zase opilec. Jen v neděli mřístůf ženy. vyprašela tajemství, zřhají večer na krávu, pletchlom ji třikrát, aby dostaly mude lecky z hospody...

VYPLNĚNÁ PROROCTVÍ ČARODĚJNÍKA Z REDUTY.

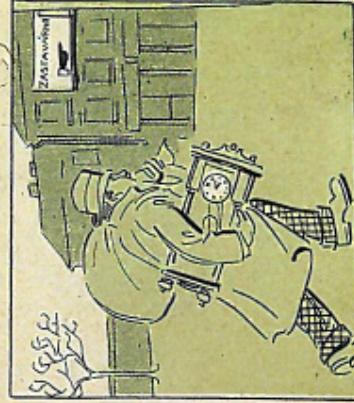
K. STROFF

Bude tě něco vnitř trápit, ale záhy najdeš k létu záhadě klíč...

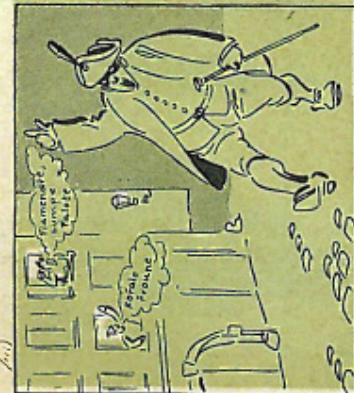
Někdo se ti staví do cesty...

Pohne se na tebe lavina netěšití, ale věruko šťastně zaslavíš.

Budáš mi roztomilé dítě. Ale dříve než se - za něm dočkáš radosti, mocný si je k sobě - poprolá.

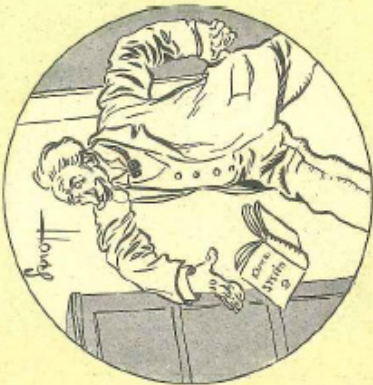
Za tvoje buditecké snahy čeká tě nepředvídané jmenování s vysokých míst.

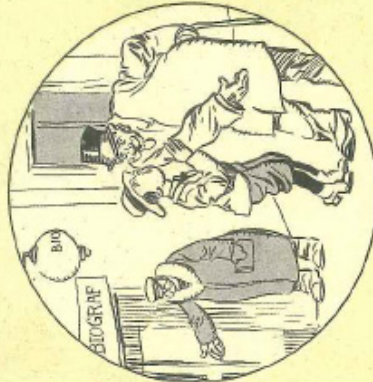
Zaříješ rajských blažeností. Andělé a svatí budou tě oblétovat...

ÚČEL SVĚTÍ PROSTŘEDKY.

K. Stroff

1. *Profesor Klacour:* — Nevědčiny svět! Bídne záhybné, neboť moji řady nechce poslouchat —

2. — Máš výbojný nápad, chlapče!

3. — Nejprve se musím dobře nalíčit —

4. Člověče, je ti taky tak? Já se sotva valím.

5. *Prof. Klacour:* — Ruce vzhůru!

6. — A teď rozpažit!

7. — A zase vzhůru! (Tak to trvalo asi půl hodiny.)

8. — Nyní, pánové, můžete jít a pamatujte si, že systém Klacour je nejlepší prostředek k tělesné výchově. Pěstujte ho pilně...

Malý Spravodaj

CENA 50 HAL

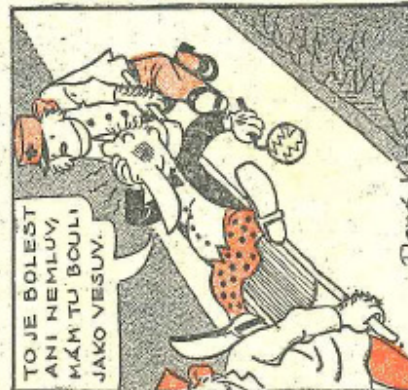
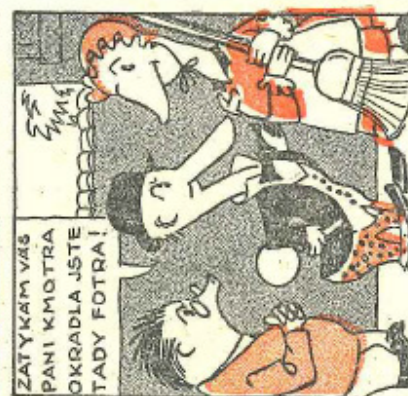
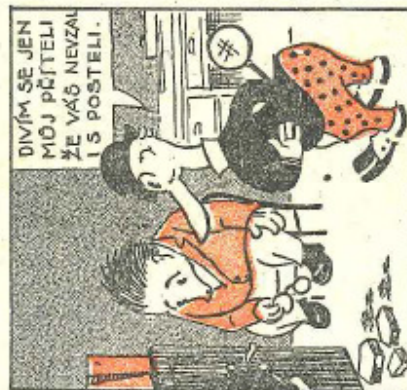
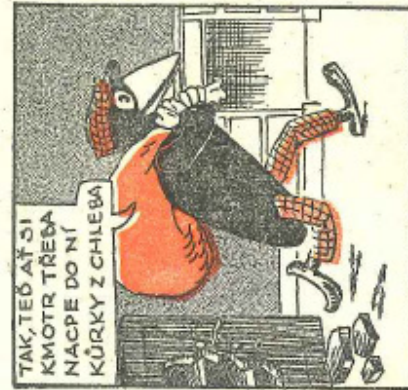

Noviny československé mládeže

ROČNÍK IV.

ČÍSLO I.

Ychází 16. dne v měsíci mimo prázdniny. — Předplatné 6 Kč ročně, spočítané s Dětským Světem, který vychází každého 1. dne v měsíci, 10 Kč ročně. V drobném prodeji 1 výtisk 50 hal. — Redakce, administrace a expedice: Praha 11., Karlovo nám 6 a Věcišvská ul. 12. — Poštovní úřad Praha 1, schránky č. 681 a 682. Telefon: Sete 431-41 a 437-31. Dost pošt. spořítelem v Praze: Československé akciové tiskárna (novin. oddělení) číslo 13.052. Nevypisované dopisy se nepřijímají, nezobrazované rukopisy se nehanoují.

K A Č Á K D E T E K T I V

PALABAČEK A PLAMÍNEK

VESELÉ I VÁŽNÉ PŘÍBĚHY
DVŮU, KTERÍ NESOU
SVĚTLO SVĚTEM
NAŠE PŘÍBĚHY DLE DRÁNÍ
VYJDOU NA POKRAČOVÁNÍ ČÍSLO 3

ŠTO CHUTÍ MÁM, KOUSEK ŠVANDY
DNESKA NĚKDE PROVĚST

DOUFÁM, ŽE BYCHOM TO SPOLU
MOHLI DOBRĚ DOVĚST.

EJHLE, VIDA, DVOJICE TAM
TRAMPŮ V TRÁVĚ LEŽÍ,

TO NÁM ZROVNA DOBRODRUŽSTVÍ
DO NARUČI BĚŽÍ.

JENOM HEZKY OPATRNĚ
VYSTŘÍHAT SE KŘÍKU,
DÁVEJ POZOR, AŽ TI ŘEKNU,
KOPNEŠ DO BUDÍKU!

PUSTÍM-LI JIM S TOHO STROMU
NA OBLIČEJ SVĚTLO,
BUDOU MYSLET, ŽE SI SLUNCE
PŮLNOC SE DNĚM SPLETLO.

VSTÁVAT, VSTÁVAT, VZHŮRU BRÁŠI,
BUDÍK UŽ VÁM ZVONÍ,
A SLUNÍČKO PO OBLOZE
VESELĚ SE HONÍ

ŽE JSME MOHLI TOLIK ZASPAT
NECHÁPEME ANI,
JEŠTĚ ŽE Z NÁS Z TOHO SLUNCE
NEJSOU INDIÁNI

VOŘÍŠEK, PRINCEZNA A RYTÍŘ

Krásná princezno – jak sama? K nevíš?
Což pak nepožilo si ještě rytíř?

Krásná princezno, mé lásce račte věřit!
Nechtěla byste se věřnosti mé svěřit?

UŽ to mám! Já Nězení Dveřmi skokl! A hopsal!
Krásná princezno – jak máte stát jen o psa?

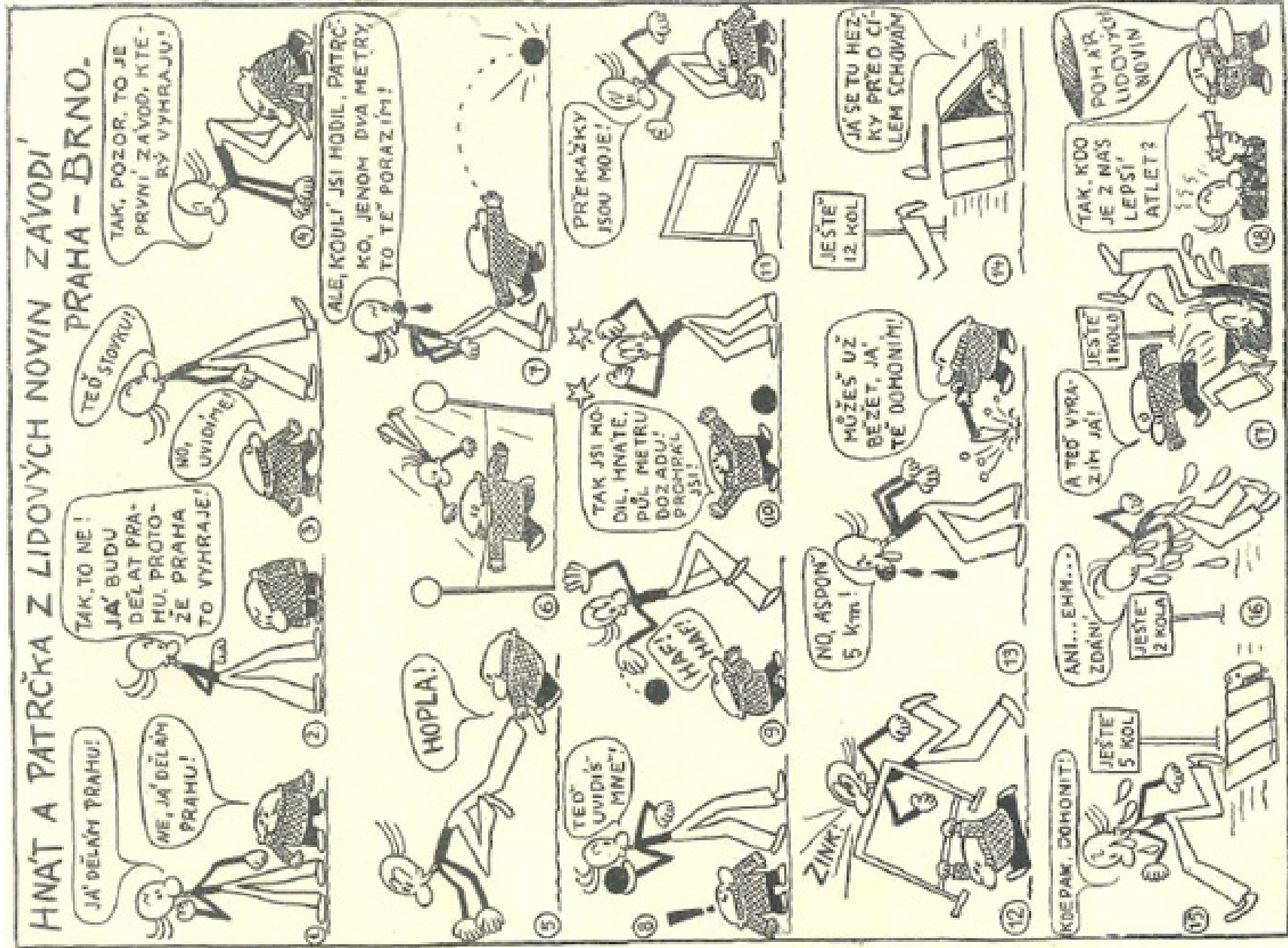
No parketách šaty líše ve světnici
hrdinaké aby přišla mladá RYŠE spíct.

Vzhůru, ospalče! Na cestu se mnou chůď!
K mladé princezně teď bleskem zanesu tě.

Teď avoa princezno však pěkně bavte, pane,
vždyť já nestydlím, mám uši ovázané.

Hnat a Patrčka, Ondřej Sekora, 1929, zdroj: Dějiny československého komiksu 20. století

FERDA MRAVENEC NAPSAL A NAKRESLIL ONDŘEJ SEKORA

Skor jo — vsm se o tom nesai,
přítelou policii lesai.
Jak uslyši noci jek,
už udělá pořádek.

Kkřída skočil do taštičky,
lana přičísly kleštičky,
a ten vzadu Ferda chyt,
Ferda, Ferda, budeš bit.

Na strážnici cesta dlouhá,
Ferda strážníkům se rouhá.
Stráž to slyší nerada
— tak mu pítí na záda.

ČERNÍ JEZDCI ŘÁDÍ...

Ed. 10. 1938
M. Kvas v. 16

Černí jezdci řadí..., Jan Fischer (s. Jaroslav Foglar), 1938, zdroj: Český komiks 01. poloviny 20. století

